

Ziua Internațională împotriva abuzului și traficului ilicit de droguri
- 26 iunie 2025

Problema globală a drogurilor reprezintă o provocare cu multiple fațete, ce afectează viețile a milioane de oameni din întreaga lume. De la indivizi care se luptă cu tulburări de consum de substanțe până la comunități ce se confruntă cu consecințele traficului de droguri și ale crimei organizate, impactul drogurilor este de amploare și complex. Esențial pentru înfruntarea acestor provocări este imperativul de a adopta o abordare bazată pe dovezi științifice, care să prioritizeze prevenirea și tratamentul.

Ziua Internațională de Luptă împotriva Abuzului și Traficului Illicit de Droguri este marcată în fiecare an la 26 iunie, dată stabilită de Adunarea Generală a ONU, prin Rezoluția 42/112 din 7 decembrie 1987, pentru a consolida acțiunile și cooperarea în vederea obținerii unei lumi fără abuz de droguri. Ziua Mondială a Drogurilor din acest an solicită investiții în prevenție, inclusiv în justiție, educație, asistență medicală și mijloace de trai alternative - elementele constitutive ale rezilienței durabile. Ziua își propune să promoveze conștientizarea cu privire la riscurile grave pentru sănătate asociate cu consumul de droguri și să pledeze pentru politici care reduc cererea și oferta de droguri. De asemenea, se concentrează pe importanța tratamentului și reabilitării pentru persoanele afectate de tulburări legate de consumul de substanțe, subliniază necesitatea unor strategii cuprinzătoare pentru a aborda consecințele abuzului de droguri asupra sănătății sociale și economice și încurajează cooperarea internațională pentru combaterea traficului de droguri și a provocărilor aferente. Susținută în fiecare an de indivizi, comunități și diverse organizații din întreaga lume, acest eveniment global își propune să crească gradul de conștientizare cu privire la problema majoră pe care o reprezintă drogurile ilicite pentru societate.

Campania din acest an cu sloganul: „**Rupe lanțul! Oprește Crima Organizată!**”, subliniază necesitatea unor acțiuni coordonate pe termen lung, pentru a rupe ciclul criminalității organizate și al traficului de droguri - prin abordarea cauzelor profunde, investiții în prevenire și construirea unor sisteme de sănătate, educație și sociale mai puternice.

În regiunile marcate de instabilitate, rețelele criminale organizate extind producția și traficul de droguri la o scară fără precedent. În Triunghiul de Aur din Asia de Sud-Est,

metamfetamina domină acum drogurile tradiționale precum opiumul și heroina, în timp ce grupurile armate se angajează, de asemenea, în escrocherii online la scară largă și fraude financiare. În America Latină și Caraibe, producția și traficul record de cocaină alimentează violența și erodează instituțiile statului. Pe măsură ce cererea se extinde, piețele de cocaină cresc rapid nu numai în Europa, ci și în Africa și Asia.

Creșterea numărului de droguri sintetice, inclusiv opioide extrem de puternice precum nitazenele, reprezintă o provocare nouă și mortală. Aceste substanțe duc la decese cauzate de supradoze și pun presiune asupra sistemelor de sănătate deja fragile. Comerțul ilicit cu droguri este profund legat de alte infracțiuni, inclusiv traficul de persoane, mineritul ilegal și distrugerea mediului. Împreună, aceste infracțiuni interconectate fac parte dintr-un cerc vicios care agravează sărăcia, exploatarea, slăbiciunea instituțională și dependența.

Stoparea traficului de droguri necesită acțiuni coordonate pe termen lung pentru a aborda cererea și oferta și a împiedica grupările criminale organizate să exploateze vulnerabilitățile.

În fiecare an, UNODC publică **Raportul Mondial privind Drogurile**, plin de statistici cheie și date concrete obținute din surse oficiale, abordare științifică și cercetări. Raportul din acest an va fi lansat pe 26 iunie. Zeci de milioane de oameni din întreaga lume suferă din cauza afecțiunilor cauzate de consumul de droguri. Adicția este o condiție medicală care afectează creierul și schimbă comportamentul. Persoanele care suferă de dependență de droguri au adesea una sau chiar mai multe probleme de sănătate asociate, precum afecțiuni pulmonare, cardiace, accidente vasculare cerebrale, cancere sau afecțiuni mintale (anxietate, depresie, etc). Consumul de droguri poate să crească riscul de contractare a unor boli infecțioase, precum HIV, hepatită B și hepatită C în situația în care drogurile sunt administrate folosind aceeași seringă și să determine adoptarea unor comportamente la risc (ex: act sexual neprotejat). Consumul de droguri ilicite influențează capacitatea de conducere auto pe drumurile publice fapt ce crește riscul accidentelor produse de persoane care folosesc aceste substanțe. Consumul de droguri se asociază cu violența domestică, ce poate îmbrăca diferite aspecte: agresiune fizică, agresivitate verbală și psihologică, abuz sexual, constrângere economică, toate acestea putându-se manifesta atât în familie cât și în relația cu alte persoane.

În 2022, aproape 292 de milioane de persoane, sau 1 din 18, (în 2021 - 1 din 17 persoane cu vârsta cuprinsă între 15 și 64 de ani din lume), consumaseră droguri în ultimul an - cu 20% mai mult decât cu un deceniu mai devreme. Aproximativ 30 de milioane de persoane consumaseră amfetamine în ultimul an, iar 60 de milioane de persoane consumaseră opioide, dintre care aproximativ jumătate consumaseră opiacee.

Opioidelor continuă să reprezinte cea mai mare povară globală a bolilor, dar cannabisul aduce din ce în ce mai mulți oameni în serviciile de tratament pentru dependența de droguri. Conform unor noi estimări, bazate pe o nouă metodologie, în 2022, una din 81 de persoane din lume (64 de milioane) suferea de o tulburare de consum de substanțe, în creștere cu 3% față de 2018. În 2022, se estimează că 13,9 milioane de persoane și-au injectat droguri. Riscul de a contracta HIV în rândul persoanelor care se injectează cu droguri este de 35 de ori mai mare decât în rândul persoanelor care nu se injectează cu

droguri, iar în 2022, aproximativ una din opt persoane care se injectau cu droguri trăia cu HIV. Consumul de droguri injectabile rămâne unul dintre cei mai importanți factori ai epidemiei globale de hepatită C; Organizația Mondială a Sănătății (OMS) estimează că 23% din noile infecții cu hepatită C se datorează injectării nesigure a drogurilor. Aproape una din două persoane care se injectează cu droguri are hepatită C.

Drogurile sintetice reduc decalajul de gen și dăunează mai multor femei. Per total, mai mulți bărbați decât femeile consumă droguri; dintre cei care au consumat droguri în ultimul an, femeile reprezintă aproximativ 25%. Cu toate acestea, această proporție variază în funcție de drog și locația geografică; în Asia, femeile reprezintă doar 9% dintre consumatorii de canabis, în timp ce în America de Nord, femeile reprezintă 45% dintre consumatorii de canabis.

La utilizarea în scopuri nemedicale a produselor farmaceutice, cum ar fi sedativele și tranchilizantele, opioidele farmaceutice sau stimulentele, proporția femeilor care utilizează aceste substanțe poate fi semnificativ mai mare și, în unele cazuri, aproape egală cu proporția bărbaților. Femeile sunt mai predispuse să evolueze către un consum problematic de droguri și să se confrunte cu consecințe mai negative asupra sănătății și sociale. În țările ce dețin date dezagregate pe sexe, aproximativ una din cinci persoane care se injectează cu droguri este femeie, dar femeile care se injectează cu droguri au o probabilitate de 1,2 ori mai mare de a trăi cu HIV decât bărbații. De asemenea, femeile continuă să se confrunte cu mai multe bariere în calea tratamentului și a serviciilor pentru dependența de droguri, cum ar fi lipsa de conștientizare, stigmatizarea, lipsa facilităților sensibile la gen și constrângerile financiare.

În Republica Moldova incidența prin narcomanie în cifre absolute pentru anul 2022 a fost de 1006 persoane, crescând până la 1142 în anul 2023, prevalența pentru anul 2022 – 13161 persoane, în creștere pentru anul 2023, ajungând la 13511 persoane.

Abordarea terapeutică a adicției reprezintă o provocare, deoarece implică echipe multidisciplinare care să ia în considerare atât afecțiunile existente, consecințele acestora pe termen lung cât și susținerea în timp a rezultatelor pozitive obținute. Persoanele afectate de adicție întâmpină probleme în ceea ce privește oprirea sau controlul consumului de droguri, chiar dacă știu că acestea sunt dăunătoare. Depășirea dependenței nu este o simplă încercare de a rezista tentației sau o chestiune de voință, recuperarea implicând tratament medicamentos pentru a depăși nevoia de a consuma drogul și sevrăul, dar și alte forme de terapie. Chiar dacă necesită măsuri complexe, recuperarea rămâne posibilă.

Pe termen lung trebuie avute în vedere atât prevenirea recăderii și reducerea riscurilor asociate consumului de droguri cât și menținerea motivației privind reintegrarea socială a persoanei afectate de consumul de droguri, prin asigurarea de activități de educație, recreere-socializare, consiliere, dezvoltare a deprinderilor de viață independentă și orientare profesională.

Programele de prevenire a consumului de droguri sunt eficiente atunci când răspund nevoilor unei comunități, implică toate sectoarele relevante și se bazează pe dovezi științifice; programele eficiente ar trebui să includă, de asemenea, componente puternice de monitorizare și evaluare. Astfel de programe sunt, de asemenea, rentabile.

Prevenirea consumului de substanțe vizează stoparea sau amânarea consumului de droguri psihoactive. De asemenea, poate contribui la evitarea apariției tulburărilor asociate consumului de droguri în cazul persoanelor care au început să consume substanțe. Din punct de vedere istoric însă, nu toate abordările utilizate în domeniu s-au dovedit eficiente, iar interesul pentru identificarea și aplicarea programelor de prevenire bazate pe dovezi a crescut. În prezent, realizarea acestui obiectiv este susținută prin crearea de registre ale programelor de prevenire, prin inițiative de formare și prin elaborarea de standarde de calitate. Curriculumul european de prevenire este conceput pentru a îmbunătăți eficacitatea generală a eforturilor de prevenire. Peste 25 de state membre ale UE și țări vecine au în prezent formatori naționali în cadrul Curriculumului european de prevenire.

Drogurile reprezintă un fenomen social și sanitar complex, care afectează milioane de persoane din UE. Drogurile ilicite pot avea consecințe negative enorme, nu numai pentru persoanele care le consumă, ci și pentru familiile și comunitățile lor. Consumul de droguri generează costuri enorme și prejudicii pentru sănătatea și siguranța publică, mediu și productivitatea muncii. De asemenea, acesta aduce cu sine amenințări la adresa securității legate de violență, criminalitate și corupție. Piața drogurilor ilicite este una dintre principalele surse de venit pentru grupurile infracționale organizate din Uniunea Europeană și se ridică la o valoare anuală estimată a vânzărilor cu amănuntul de cel puțin 30 de miliarde EUR. În UE, la fel ca în multe țări din întreaga lume, traficul de droguri afectează, de asemenea, stabilitatea și guvernanta la nivel național.

Ziua Internațională împotriva abuzului și traficului ilicit de droguri face apel la:

- *Promovarea cooperării internaționale:* încurajarea cooperării și colaborării internaționale între guverne, organizații și comunități pentru a dezvolta și implementa strategii bazate pe dovezi pentru combaterea traficului de droguri și a crimei organizate, recunoscând situația globală a problemei drogurilor și necesitatea unei acțiuni coordonate.
- *Creșterea gradului de conștientizare:* creșterea înțelegerii eficacității și rentabilității strategiilor de prevenire bazate pe dovezi, subliniind impactul acestora asupra atenuării daunelor consumului de droguri.
- *Încurajarea investițiilor în programe pentru prevenirea abuzului de substanțe:* încurajați investiții mai mari de către guverne în eforturile de prevenire, subliniind beneficiile pe termen lung ale intervenției și prevenirii timpurii.
- *Împuternicirea comunităților:* dotarea comunităților cu instrumente și resurse pentru a implementa inițiative de prevenire bazate pe dovezi, încurajând reziliența împotriva consumului de droguri și promovând soluții conduse de comunitate, creșterea gradului de conștientizare cu privire la importanța angajamentului comunității și a participării la proiectarea și implementarea programelor eficiente de prevenire a consumului de droguri, împuternicirea comunităților în asumarea eforturilor de prevenire.

- *Facilitarea dialogului și colaborarea:* promovarea dialogului și colaborarea între părțile interesate pentru a îmbunătăți practicile și politicile de prevenire bazate pe dovezi, încurajând un mediu de sprijin pentru schimbul de cunoștințe și inovare. Aceste evenimente includ adesea discuții, ateliere și activități de conștientizare care reunescomunitățile în sprijinul unei lumi fără droguri.
- *Promovarea elaborării politicilor bazate pe dovezi:* pledarea pentru elaborarea politicilor bazate pe dovezi la nivel național și internațional, asigurarea că politicile privind medicamentele sunt fundamentate pe cercetarea științifică și bazate pe cele mai bune practici.
- *Împuternicirea tinerilor:* oferirea cunoștințelor, abilităților și resurselor pentru a-i crește ca factori ai schimbării în comunități, susținând inițiative de prevenire a consumului de droguri, campanii educaționale care să îi învețe pe tineri despre riscurile consumului de droguri și importanța facerii unor alegeri sănătoase. Școlile, centrele comunitare și organizațiile de tineret sunt locuri ideale pentru aceste activități.

La 18 octombrie 2023, Comisia Europeană a propus o nouă foaie de parcurs a UE pentru a intensifica lupta împotriva traficului de droguri și a rețelelor criminale. Oamenii raportează că consumă droguri dintr-o mare varietate de motive. Unii oameni folosesc droguri pentru a simți efecte plăcute, stimulatoare sau relaxante. Alții care suferă de anxietate, stres, depresie sau durere pot folosi medicamente pentru a încerca să se simtă mai bine. Unii oameni folosesc droguri pentru a încerca să-și îmbunătățească concentrarea la școală sau la serviciu sau abilitățile lor în sport. Mulți oameni – în special tinerii – consumă droguri din curiozitate și din cauza presiunii sociale. Vârsta la care oamenii încep să consume droguri – și dacă continuă sau nu – depinde de mulți factori individuali și sociali diferiți de-a lungul vieții unei persoane. Citiți mai multe despre factorii de risc și de protecție care influențează dacă oamenii consumă droguri sau dezvoltă tulburări legate de consumul de substanțe.

Unii oameni care consumă droguri continuă să dezvolte tulburări legate de consumul de substanțe sau să experimenteze alte vătămări. Cu toate acestea, strategiile de prevenire bazate pe dovezi pot ajuta oamenii să evite consumul de substanțe, tulburările legate de consumul de substanțe și problemele conexe de sănătate și siguranță. Factorii care pot influența probabilitatea unei persoane de a consuma droguri, de a utiliza abuziv sau de a dezvolta o tulburare de consum de substanțe includ:

Factori individuali

- **Vârsta la inițierea consumului de substanțe:** consumul de droguri la o vârstă fragedă poate influența dezvoltarea creierului și comportamentul în moduri care cresc probabilitatea de a continua consumul de alte droguri și de a dezvolta o tulburare de consum de substanțe.
- **Genetică:** factorii biologici moșteniți pot juca un rol semnificativ în probabilitatea unei persoane de a utiliza substanțe și de a dezvolta o tulburare de consum de substanțe.

- Probleme de sănătate mintală: persoanele cu boli mintale, cum ar fi depresia, anxietatea, și multe alte afecțiuni psihiatrice au mai multe șanse să consume substanțe și să dezvolte tulburări legate de consumul de substanțe.
- Sexul biologic: factorii legați de sexul biologic - cum ar fi diferitele structuri și funcții ale creierului, compoziția țesuturilor, funcțiile endocrine și metabolice la bărbați și femei - pot influența modul în care o persoană răspunde la medicamente. Femeile consumă droguri mai puțin frecvent și în cantități mai mici decât bărbații, dar pot experimenta efectele mai puternic, iar consumul de substanțe la femei tinde să devină dependență mai repede decât la bărbați.
- Personalitate: caracteristicile individuale, cum ar fi asumarea de riscuri, căutarea senzațiilor, agresivitatea sau răspunsurile intense la stresul cronic pot influența probabilitatea de a folosi substanțe și de a dezvolta o tulburare de consum de substanțe.
- Tipuri și modele specifice de consum de droguri: Utilizarea anumitor medicamente, cum ar fi opioidele, nicotina și metamfetamina este asociată cu o probabilitate mai mare de a dezvolta o tulburare de consum de substanțe.

Factori familiari

- Relații de familie: cercetările arată că creșterea într-un mediu familial asociat cu experiențele adverse din copilărie, cum ar fi traume, abuz și neglijare, poate avea un impact asupra probabilității unei persoane de a consuma probleme de droguri și de a dezvolta tulburări de consum de substanțe mai târziu în viață.
- Consumul de substanțe și atitudinile părinților: dacă părinții folosesc droguri sau alcool și nivelul lor de permisivitate sau acceptare a consumului de substanțe influențează probabilitatea ca un copil sau adolescent să consume substanțe.

Factori comunitari

- Școala: studiile arată că anumite aspecte ale mediului școlar - cum ar fi cât de des alți elevi consumă droguri și modul în care elevii se simt conectați cu colegii lor - pot influența dacă elevii folosesc sau evită substanțele.
- Semenii: faptul că colegii unei persoane consumă droguri sau dezaproba consumul de substanțe are o influență majoră asupra faptului că acel individ va consuma substanțe, în special în perioada tinereții.
- Locul de trai: cercetările arată că locuirea într-un cartier cu niveluri ridicate de sărăcie sau violență este asociată cu o probabilitate mai mare de a folosi substanțe. Relațiile și mediile pozitive ale comunității au fost asociate cu un consum mai mic de substanțe și cu o progresie mai mică de la consumul de substanțe la tulburări legate de consumul de substanțe..

Factori structurali

- Social: stigmatul și discriminarea pe bază de rasă, etnie, sex sau alți factori pot provoca stres cronic care face pe cineva mai vulnerabil la consumul de substanțe și la dezvoltarea tulburărilor legate de consumul de substanțe.
- Economic: creșterea într-o gospodărie sau un cartier cu resurse mai reduse poate afecta dezvoltarea creierului copiilor în moduri care îi pot face mai vulnerabili la

viitoare tulburări legate de consumul de substanțe. Nesiguranța locuinței și accesul limitat la educație și locuri de muncă sunt, de asemenea, asociate cu tulburările legate de consumul de substanțe.

- Legi și cultură: accesul la substanțe, precum și legile, politicile, cultura, normele și atitudinile legate de utilizarea lor într-o societate pot influența dacă un individ utilizează substanțe și se confruntă cu probleme de sănătate legate, inclusiv tulburări legate de consumul de substanțe.

Programele de prevenire bazate pe dovezi sunt concepute pentru a preveni consumul de substanțe și rezultatele negative aferente. Cele mai multe strategii sunt concepute pentru a fi puse în aplicare în comunități, pentru anumite grupuri de vârstă și pentru anumite populații, pentru a satisface nevoile oamenilor în anumite etape ale vieții - perioada prenatală, copilăria timpurie, adolescența sau vârsta adultă - și în situații specifice, cum ar fi familiile, cabinetele medicale și comunitățile.

- Programele bazate pe familie ajută părinții și alți îngrijitori să acceseze resurse și abilități asociate cu rezultate mai bune privind consumul de substanțe la copii.
- Programele din școală îi ajută pe elevi să dezvolte abilități sociale, emoționale, cognitive și de refuz de substanțe și să ofere informații exacte despre droguri.
- Programele comunitare implică organizațiile comunitare și liderii să identifice și să abordeze factorii de risc la nivel local pentru consumul de substanțe și să faciliteze modalități de a reduce impactul acestora.
- Programele specifice populației ajută grupurile de persoane cu circumstanțe sau caracteristici comune - cum ar fi statutul de locuință, identitatea etnică și rasială, sexul și genul sau locația geografică - să depășească provocările unice și să amplifice punctele forte unice care pot afecta rezultatele consumului de substanțe.
- Strategiile de prevenire în mediile de îngrijire a sănătății îi ajută pe clinicieni să determine dacă pacienții pot fi expuși riscului de tulburări legate de consumul de substanțe și îi conectează la îngrijire și la alte servicii
- Programele pot fi, de asemenea, adaptate la locurile de muncă.

Ex: Lilia Plamadeala